

Sam Magnus heeft ervaring met ploegloos boeren

“Laat de bodem het werk doen”

Sam Magnus baat samen met zijn ouders Johan en Karin en zijn zus Tine een witloof-akkerbouwbedrijf uit in Merchttem. Al zes jaar doen ze ervaring op met ploegloos boeren. De resultaten zijn zo goed dat Sam hierin een kans ziet om droge periodes aan te pakken.

Bart Vleeschouwers

Op het bedrijf van de familie Magnus wordt het jaar rond miniwitloof geteeld. Met deze specialisatie werd begonnen toen het witloof in het begin van de eeuw door een moeilijke periode ging. Ook telen ze al een paar jaar bataat (zoete aardappel) voor de versmarkt. Volgens Sam hebben ze heel wat leergeld betaald voordat ze deze teelt helemaal in de vingers hadden. Naast deze specialiteiten telen ze ook aardappelen, tarwe, gerst en mais. Die laatste gaat naar veehouders in de buurt of mag afrijpen als korrelmais als het seizoen het toelaat. De granen zijn er vooral voor de vruchtafwisseling en omdat ze een goede voorvrucht vormen voor hun opbrengstgewassen. Dat komt omdat tarwe op zich al zorgt voor een goed doorwortelde bodem. Daarenboven kan je na tarwe beter het land op om eventuele storende lagen te breken. Ook kan je nadien een mooie groenbedekker telen.

Bodem gezond houden

Hiermee komen we bij de essentie in de bedrijfsvoering van de familie Magnus: de bodem gezond maken en houden. Zo'n zes jaar geleden startten ze met ploegloos boeren, nadat ze al een aantal jaren bezig waren met het toedienen van grote hoeveelheden organische stof, voornamelijk compost en stalmest. Maar Sam en Johan hebben

geleerd dat dit niet volstaat, of beter: dat dat niet alleen bepalend is. Het komt er eigenlijk op aan om de bodem in goede conditie te krijgen, dan volgt de organische stof wel. Een goede conditie verkrijg je vooral door het bodemleven te stimuleren zodat er een evenwicht ontstaat tussen de verschillende schakels in de bodem: planten, schimmels, bacteriën, insecten en andere ongewervelde dieren. Sam vertelde dat door het hele jaar een grondbedekking te houden van groene planten en van oogstresten de organismen in de bodem zelf kunnen zorgen voor een gezonde omgeving. Planten scheiden bij hun groei allerlei stoffen af in de bodem waardoor al die bodemorganismen voedsel voorgeschoteld krijgen. De planten doen dan weer hun voordeel uit de mineralisatie van de organische stof door de bodemorganismen. En de plantenresten aan de oppervlakte worden dan weer door allerlei bodemdieren in de grond getrokken, waar ze voor gezonde humus zorgen. Belangrijk is dat de bodem niet noodloos belast wordt en dat de bodemstructuur behouden blijft. Dat betekent dat er bij de teeltwerkzaamheden heel behoedzaam wordt opgelet dat men de bodem niet verdicht. Dit is echter gemakkelijker gezegd dan gedaan. Als men met zware machines het veld op moet, dan is het belangrijk om direct nadien de grond te breken met de

diepwoeler. Ploegen is in deze context niet echt aangewezen.

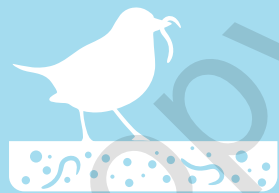
Hoe het in de praktijk kan

De cyclus begint eigenlijk in de zomer na de oogst van de granen, in hoofdzaak tarwe. In augustus gaan ze met een diepe breker door de grond. Maar daarbij werken ze niet te invasief. Op de breker staan maar vier tot maximaal zes tanden op een werkbreedte van 3 meter. Ook staan er geen grote schoffels op de breker, maar enkel smalle voetjes. Op die manier kunnen ze mogelijk storende lagen openen, zodat plantenwortels diep kunnen doordringen en de aanwezige voedingsstoffen in de bodem maximaal naar boven kunnen halen. De pendelaars (de wormen die 's nachts uit de ondergrond naar boven komen om organische stof aan de oppervlakte te zoeken) zorgen er verder voor dat er nog bijkomende gangen ontstaan. Die gangen zijn belangrijk voor het afvoeren van overtollig water en om wortels de kans te geven om diep in de grond te dringen. Daardoor is water minder een probleem in een diep doorwortelde bodem. Deze groep nuttige bodemorganismen zijn de eerste slachtoffers van ploegen, omdat het hele bodemprofiel daardoor verstoord geraakt en de organische stof verspreid zit in de bouwvoor. De ploegzool die men krijgt na jaren van ploegen op dezelfde diepte vormt dan in de ondergrond een ondoordringbare laag. De wormen laten het in zo'n situatie massaal afweten. Het is niet moeilijk om in te zien dat in droge periodes het diep wortelen van de gewassen het verschil kan maken. Als je de bodem spaart, heb je ook veel minder water en gewasbeschermingsmiddelen nodig. ■

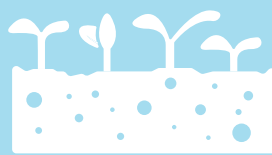

© BART VLEESCHOUWERS

Drie tips van Sam om ermee te starten

1 Als de bodem gezond is, is de behoefte om te beregenen veel kleiner omdat de gewassen dieper kunnen wortelen op zoek naar water. Begin dus met de bodem weer levenskrachtig te maken, dat is veel beter dan te investeren in dure beregeningsystemen.

2 Organische stof aanvoeren kan beperkt gebeuren als je zorgt voor een levenskrachtige bodem. Aangepaste mengsels van groenbedekkers zijn daarbij zeker aangewezen.

3 Bij ploegloos boeren moet je meer dan in de gangbare techniek aandacht hebben op de perceelsranden om te vermijden dat probleemkruiden het perceel ingroeien. Maar dat ploegloos boeren een onkruidprobleem zou veroorzaken, is niet wat men bij Magnus ervaart.